

A LA FIRA DE LAS ROSAS

—Què hi vens a fer, tu, a l'audiència?

—Ja veuràs, com que no deixan jugar, vinch a veure a Sant Jordi.
(Dib de GRAU.)

CRÒNICA

EL DIT Á LA LLAGA

Un cap-pare del gremi dels explotadors dels sentiments religiosos, se va desembrassar de la bandera catòlica que portava a tall de tapa-bocas, y vá espetar el següent monòlech:

«Desde que la Solidaritat va unir a tots els catalans, nosaltres, els usufructuaris del fanatisme religiós, se pot dir que hem perdut totes las cullitas. La plaga del racionalisme se'ns va ficar dintre del camp de la fe, fenthi grossos estragos. El voler saberho tot, el voler esbrinarho tot, és un cuch rosegador, que imperceptiblement creix y 's multiplica, fins á apoderarse poch ó molt dels esperits més mansos. Nosaltres creyam haver fet presoners als lliberalots, obligantlos á respectar las nostras creencias, y ha resultat que són ells els qui 'ns van fer presoners á nosaltres, tractant d'imposar l'enervadora tolerancia.

«En nom de la Solidaritat varem anar junts á las urnas. Cert que ab el seu concurs varem treure alguns representants; però més, molts més, ne varen treure ells ab el concurs nostre. Indubtablement que també 's haurian tret sense nosaltres; però 'l mer fet d'haver

admes nosaltres una tan grossa desproporció, implica un reconeixement explícit de la seva superioritat.

«Varem fer un mal negoci y l'hem de rectificar ¿De quina manera? Aprofitant la primera ocasió que s'ofereixi de rompre 'l pacte solidari sense que sembli que 'l trenquem nosaltres. Apuntant en una direcció y disparant en un'altra. Procurant fer veure que la religió és lo únich que 'ns interessa, lo únich que 'ns mou, lo únich que 'ns agita, y de sota-má assestant una traidora punyalada al moviment solidari que tant ens perjudica. Aixis molts dels que 'ns seguirán, y que si coneguessin las nostras verdaderas intencions s'abstindrian de ferho, quan vulguin salvar la Solidaritat ja no hi arribarán á temps: la Solidaritat ja será morta.

«Mal tinguem d'anar á donar la má als caciquistas reventats, hi anirém de bona gana; mal ab la nostra ajuda 'ls posém en condicions d'intentar pendre la revenja de la derrota del 23 d'abril de 1906, els hi posarém sense reparo. Primer ells que 'ls lliberalots, que 'ls republicans, que 'ls del *libre pienso*. En Maura, que somnia fa temps ab la creació d'un gran partit conservador-catòlich, quedará servit y 'ns ho premiará degudament.

«¿A quina qüestió 'ns agafarém pera assegurar el bon éxit de la nostra manobra? Una n'hi há, cabalment, ara, que no pot fallar: el projecte de pressupost de cultura formulat per l'Ajuntament de Barcelona, fill d'una transacció y una concórdia entre representants de las més oposadas tendencias. Aquesta condició, que sembla implicar la seva forsa, será 'l punt vulnerable que explotarém nosaltres, sostenint que entre la veritat y l'error no hi caben arreglos ni componendas. Aixó 'ns donará peu pera ressucitar las mortas intransigencias.

«Contra 'ls que aleguin la necessitat d'ampliar la cultura de Barcelona, fins á posarla al nivell dels primers pobles del món, dirém nosaltres que l'instrucció es lo de menos: que més val esser burro y salvarse que no pas esser instruit y condemnarse per tota una eternitat.

«Pera exasperar als esperits senzills, que, incapassos de pensar pel seu compte, admeten las nostras asseveracions com á article de fe, sense discutir las ni comprovar las, dirém que las institucions d'ensenyansa que intentan crear serán escolas sense Deu y sense moral y cátedras de amor lliure y anarquisme, de las quals el mes bó que 'n surti será un nou Joan Rull.

«La gran qüestió es posar de punta els manyochs de llana dels nostres sumissos béns.

«Dirém que 'l Catecisme, que diuen s'ensenyará en aqueixas escolas malehidas, á tots els alumnes que voluntariament el vulguin aprendre, es un Catecisme ful, sevillá, obra del banyeta, que ha inspirat als autors del projecte, tots ells, del primer al últim, ateos y masons.

«Y l'horror anira cundint. Y nosaltres

vinga bufar y vinga inflar la bambolla. Redactarém protestas que treguin foch per cada lletra, y anirém recullint firmas, mal tinguem de valernos de la coacció, y de la sorpresa. Si no 'n trobem prou entre la gent gran, anirém pels col·legis á recullirne entre la gent menuda. Si logrem, aixís, que 'ls noys y noyas, encara que inconscientment, protestin en contra dels seus pares, millor que millor. El gran qué és pertorbar, dividir, sembrar odis y discordias.

«Y, pera millor provocar l'excitació, farém meetings y etjegarém soflamas agressivas y insultants, saturadas de falsetats y de calumnias.

«Lo que importa és formar un partit conservador-catòlich sobre las desferas del temple de la Concordia erigit á Catalunya per la Solidaritat. La pau y la tolerancia ens enervan y ens matan: cal que 'ls homes tornin á odiarse per sas diferencias en la seva manera de pensar; cal que nosaltres ens adjudiquem la rahó en tot, imponentla als demés ab ferotja intransigencia.

«Y si no és aixó pau cristiana, aixó es lo que 'ns convé, y lo que convé ha de passar per damunt de tot.»

Aixís va parlar un cap-pare del gremi dels explotadors dels sentiments religiosos... Aixís va expressarse en el seu monòlech. Y Barcelona, la ciutat culta, la ciutat exuberant d'idees nobles y de aspiracions progressivas, va mirar-lo ab curiositat com á un animal raro escapat d'antichs cataclismes de conciencia social, incapás d'adaptarse á l'ambient de la vida moderna.

P. DEL O.

EL CONGRÉS DE LAS JOVENTUTS REPUBLICANAS

IMPRESIÓ

Faltats de temps y espay pera ocupar nos ab l'extensió deguda del Congrés de Joventuts republicanas, ens limitarém á consignar que l'acte ha resultat importantíssim baix tots conceptes.

Ja en las reuniones preparatorias celebradas en distints punts de Catalunya s'hi notá l'entusiasme del partit, que immediatament se traduhí en l'envió al Congrés de numerosos delegats y fervorosas adhesions. Las tres grans branques del partit republicá catalá (la d'Unió, la Nacionalista y la Federal,) hi estigueren totes nutrida y brillantment representadas.

Y, en todas las sessions y reuniones celebradas pera la discussió de las diversas ponencias y presentació d'esmenas, s'hi feu notar un gran coneixement de la

ciencia política, realsat per un sentit práctic admirable. Generalment, els oradors estigueren més atents al fons que á la forma, á l'ànima que á la vestidura, en las diversas qüestions tractadas. L'esperit dels nous temps anima á la nostra joventut. Las galas declamatorias no resolen res; tan sols germina y fructifica la bona llevor plantada en el camp de la conciencia, assahonat per l'estudi y la reflexió.

Els treballs llegits en el Congrés constituheixen un rich cabdal de bona doctrina democrática, republicana y progressiva, y d'aspiracions nobles y generosas, ab las quals está conforme aquella part del poble espanyol que, repudiant bastardias y convencionalismes, se preocupa sincerament de la cosa pública, ansiós d'impulsar la prosperitat de la nació per medi del progrés infinit.

Als monárquichs que viuen aferrats rutinariament á ideas caducas y anacrónicas, que 'ls professionals de la política explotan en profit seu y en dany de la patria, al presentarlos l'encoratjador exemple d'una joventut de conciencia emancipada, sustentadora dels grans ideals de llibertat, justicia y progrés; que no busca de la política 'ls profits materials, sinó 'l bé de la patria y de l'humanitat; als monárquichs bé 'ls hi podém dir lo que al vulgo de *Lalegria que passa*:

—No s'ha fet pera vosaltres; no n tastareu pas d'aquesta poesia, elaborada en la conciencia serena y en el cor generós de la joventut.

LA CAMPANA CATALANA felicita á las Joventuts republicanas de Catalunya pel felis éxit de la seva empresa, y fa vots pera que, d'igual manera que han sapigut ajuntar la seva inteligencia pera formar un cos de doctrina, puguin unir els seus esforços en una acció enérgica y resolta, cada día més convenient y necessaria al bon éxit de la causa republicana.

P. K.

BARCELONA Y EL GOVERN D'EN MAURA

Ab el fallo sever del procés Rull, la institució democrática del Jurat, mirada ab tan injusta desconfiansa per determinats elements reaccionaris, ha reconquistat l'apoyo de l'opinió. El mateix govern, que davant del terrorisme havia suspés las funcions de la justicia popular en las provincias de Barcelona y Girona, haurá comprés ara lo injustificat y ofensiu del seu rezel, y s'haurá persuadit de que ningú millor que la societat mateixa sab defensarse contra 'ls seus enemics quan se li proporcionan medis pera efectuarho.

Lo ocorregut ab motiu del procés Rull, las mostras de civisme donadas pels Jurats, dignament secundadas pel poble de Barcelona, que ab un interés tan gran va seguir tots els incidents de la vista, condensant el fallo que ja abans de pro-

SOCOLADA

UN LLIBRE ATRACTIU

PERPETUINES, de Joaquim M.ª Bartrina. — Ab aquest títol ha recapitulat *L'Avenc*, en sa *Biblioteca Popular*, algunas de las obras catalanas més celebradas de l'inoblidable escriptor reusenç, mort l'any 80 del passat sigle.

A despit del temps transcorregut, en Bartrina resulta eternament jove, com ho demostran las següents humorísticas *Perpetuines*, cullidas á l'atzar, que oferim als nostres lectors:

PENSAMENTS Y ACUDITS

«Una de las condicions necessarias pera no ésser oblidat per la posteritat, és tenir un nom curt, sonor y clar: Newton, Dant, etc.

«Pobre d'aquell que 's digui Goicoerretchea! L'alé 's fadiga pronunciantlo, quan l'orador, l'aire dels pulmons estroncat, acaba un període citant homes célebres. L'por de pronunciarlo malament impedeix citar-lo sovint en l'oratoria y adhuc en la conver-

sa. Las sevas dimensions extremadas fan que no pugui cabre en un medalló d'arch de triomf.

Cap viscat pot ésser célebre.»

«L'home desitja sempre vehementment dilatar, amplificar la seva existencia, viure dins molts y molt, dins l'espay y dins el temps. Aquest afany, superior á tots els de la vida, que fa oblidar l'amor de la dona, dels fills, de la patria, se diu afany de gloria. Que 's burlin d'ell en hora bona 'ls homes que 's diuen positius, car ells mateixos son esclaus d'aquest afany, ó li pagan al menys tribut. El comissionista més vulgar, sent, tot entrant dintre l'Alhambra ó dintre un altre monument, el desitj d'escriure ó gravar el seu nom insignificant sobre la paret. Comprén que és l'única manera d'arribar ell á la posteritat: l'únich bocí de gloria que pot obtenir és associar el seu nom an alguna cosa admirada.

El veíl pagés catalá més egoista, quan sent, enfonat en el seu rústich seyent, vora la llar de foch, nomenar per incidencia en Manso, se redressa y no pot contenirse, y ha d'exclamar: «Jo 'l vaig coneixer», ó bé: «Me va extrenyer la ma»; y amaga 'l seu orgull endegant ab el bastó las brasas inseguras de la llar.»

«Abans d'estudiar geografia 'm pensava

que 'l món era molt més gran del que és, y abans de sentir me pensava que 'l cor era més petit.»

«Crech que, en general, els homes, y sobre tot las donas, se senten més agrahits an els favors que fan que no pas á ne 'ls que reben.

Ser objecte d'un favor obliga á la gratitut.»

«Felicitat és alló que se cerca ó alló que 's pert, may alló que 's troba ni alló que 's té.»

«Diuen que la vida és un somni! Es cert que n'hi há molts que somnian, però també és cert que n'hi há molts que no més dormen.»

«L'amor és una cosa molt gran composta de forsas cosas molt petites: com aquell qui diu un poema en rodolins.»

«El Quixot y en Sanxo no són dos homes: són duaz meitats d'un home: s'n un home, són l'home.»

«Si en el meu lit d'agonia pogués afegir á la meva vida que s'extingeix la vida que he concentrat en tot alló que he estimat en

aquest món, ¿quo 'n trigaría d'anys á morir!»

—¿A quí estimas més?—li deya—
«A mi ó á Nostre Senyó?
Y, al notar sa confusió,
de goig y de pler somreya.
Ella 'm deya: —¿Tu ets ningú!
¿A Nostre Senyor!—Y, al veure
que jo la volta creure,
me deya á l'orella:—¿A tu!

MAY MÉS

L'humil pedreta que cau de la volta de la nau y en la pols l'enfon son pes, en la volta de la nau no tornarà á estar may més, may més!

La gota d'aigua plorada pels núvols que l'han guardada, beguda per la flor és, y els núvols que l'han guardada no la guardarán may més, may més!

El record y l'anyoransa de la que fou ma esperansa, l'atut del que fou br ss, á ser bres ni á se esperansa ja no hi tornarán may més, may més!